

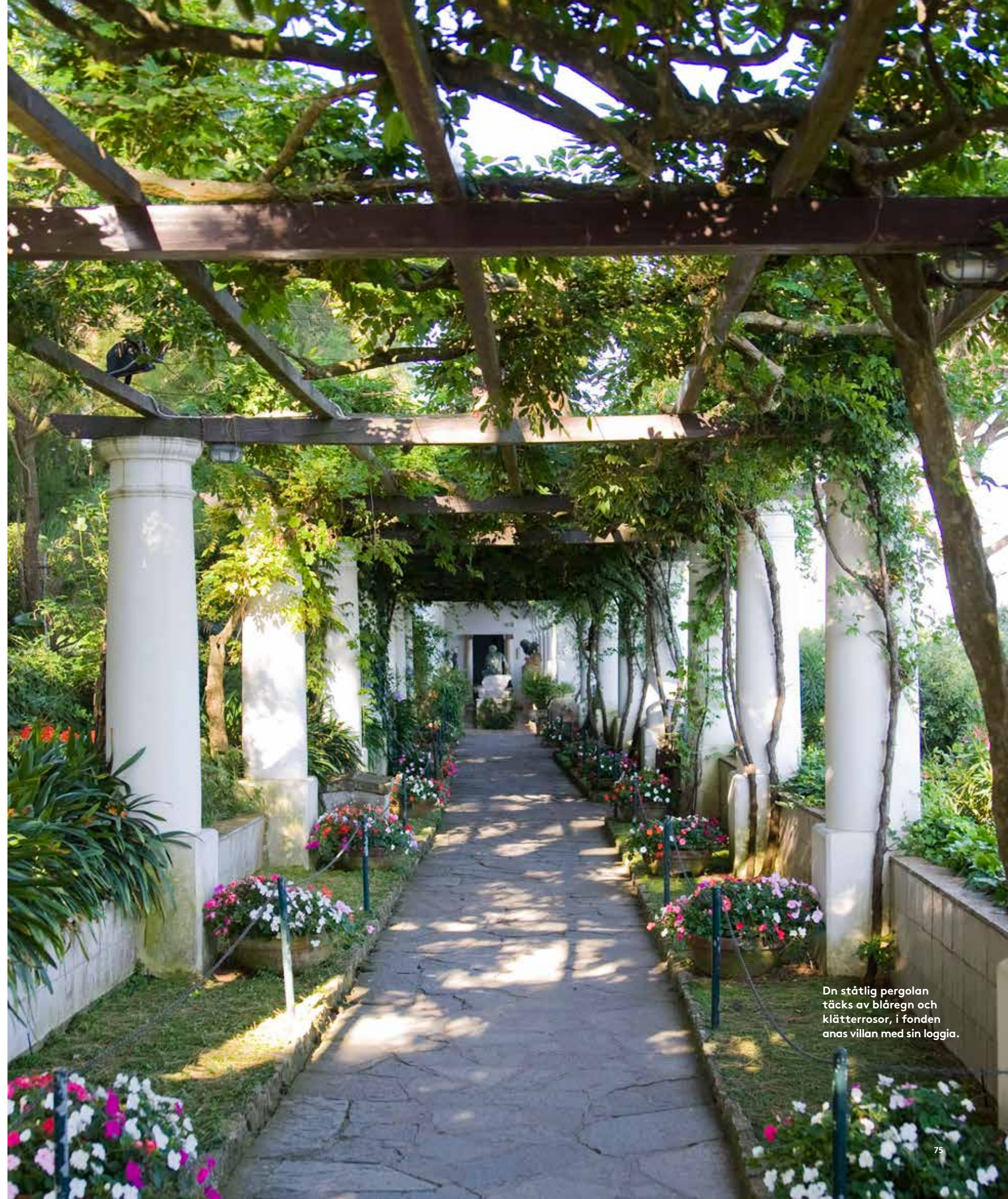
TRÄDGÅRD

Livläkarens lustgård

Capri, drömmarnas ö. Här skapade läkaren och författaren Axel Munthe sitt paradiset runt förra sekelskiftet. Många lockas av villan, men San Michele's trädgård är den riktiga höjdpunkten.

Text och foto JOHN WERICH

Vackra hortensior i terrakottakrukor finns överallt i trädgården.

Den ståtliga pergolan täcks av blåregn och klätterrosor, i fondon anas villan med sin loggia.

För de flesta kulturintresserade svenskar är Axel Munthe ett bekant namn. Det är också hans fantastiska Villa San Michele på paradisen Capri utanför Neapel i södra Italien. Villan, byggd på grunderna till en av kejsare Tiberius villor, är tillsammans med sin trädgård ett av Capris mest besökta turistmål.

Längs bergsbranten klättrar trädgården i en serie terrasser med rabatter, formklippta buskar och cypressalléer. I vackra terrakottakrukor prunkar flitiga lisor och begonior i rött, rosa och vitt. Trädgården är pietetsfullt välskött med vältrimmade buskar, nyklippta gräsmattor, porlande fontäner och en magisk utsikt över havet. Man kan lätt förstå att den 2014 förärades utmärkelsen Italiens vackraste park. Både villan och parken är i dag fulla av liv, då platsen lockar besökare från hela världen. Trädgården utgör en minst lika viktig del av besöket som villan och det vackra lilla kapellet, i vilket det under sommarsäsongen hålls konserter och föreläsningar.

Det var i slutet av 1800-talet som läkaren Axel Munthe bosatte sig på Capri. Han hade, genom sitt arbete under koleraepide-

min i Neapel år 1884, blivit mycket berömd och startat en läkarpraktik på ön. Den gick dock inte så bra, främst på grund av avsaknaden av patienter som kunde betala för sig. Detta ledde till att han under en tid flyttade praktiken till Spanska trappan i Rom. Där blev han snabbt läkaren på modet, framför allt i den engelska kolonin i Rom.

Med pengarna han tjänade köpte han ett hus utanför Anacapri, med hänförande utsikt över Neapelbukten. Munthe skriver i sin bok *Boken om San Michele* hur han under huset, tidigare ägt av en snickarmästare, hittade rester av ett kejsarligt palats som en gång tillhört den romerske kejsaren Tiberius. Det sägs att Tiberius ägde inte mindre än 12 villor på ön, och ruinerna av ett fåtal av dessa går fortfarande att besöka. Till huset som Munthe köpte hörde även en bit mark med vingård och ett förfallet kapell tillägnat ärkeängeln Mikael, vilket sedermera gav upphov till villan.

De närmaste åren hängav sig Munthe åt att renovera och bygga ut villan och anlägga den vackra trädgård vi än i dag kan besöka. Vid övertagandet av villan var trädgården en terrasserad vingård. Att marken redan var >

Cypresserna i den stora allén är nu över 100 år och reser sig mäktigt över trädgården.

Marktäckaren *Dichondra repens*, njurvinda, under en kamelia.

Ovan: Längst bort i trädgården gör pergolan en elegant sväng och bjuder på en makalös utsikt över Neapelbukten och Capris stad. Nedan till vänster: Närmast villan finns en loggia med Munthes samling av antika skulpturer och moderna kopior. Nedan till höger: En romersk sarkofag fungerar som en liten damm där det växer papyrus.

»Trädgården är pietetsfullt välskött«

Längs hela pergolan växer agapanthus, Afrikas lilja, och flitiga lisor i krukor.

Ovan t v: En byst av Axel Munthe omgärdad av Afrikas liljor. Ovan t h: På innergården står en kopia av renässansmästaren Andrea del Verrocchios *Putti med delfin*, originalfontänen står i Palazzo Vecchio i Florens.

Nedan t v: Terrakottakrukorna är specialgjorda för San Michele. Nedan t h: I trädgårdens borte del finns ett kapell som bland annat används för konserter sommartid.

Bakom kapellet, längst bort i trädgården, står Munthes sfinxstaty och blickar ut över bukten nedanför.

»Överallt i trädgården finner man antika skulpturer, fresker och reliefer«

uppodlad var en god garanti för att jorden var lämplig för odling och för att anlägga en mer omfattande trädgård.

Från villans vardagsrum och loggia anlade han en pergola som sträcker sig i en lång vacker bågform hela vägen längs trädgårdens kant bort mot det lilla kapellet. Kolonnerna i pergolan är av vit sten och det smäckra spjäl-taket är i svenskt furu från Munthes småländska hembygd. Pergolan täcks av blåregn och klätterrosor och marken längs gångens sidor är täckta av marktäckande klöver.

Bakom kapellet finns en täckt gång med en sfinxstaty som blickar ut mot Neapel och Sorrentohalvön. Överallt i trädgården finner man antika skulpturer, fresker och reliefer. Munthe beskriver i *Boken om San Michele* hur han på mer eller mindre fantastiska sätt hittat dessa antikviteter, antingen runt om på markerna kring San Michele eller på upptäcktsfärder i Italien. Sanningen går dock oftast att hitta i de kvitton från antikhand-

lare i Rom och Neapel som finns bevarade.

Längs allén porlar en liten bäck, något som Munthe alltid önskat men som fullbordades först av Josef Oliv, författare och nära vän till Munthe. Han blev den förste intendenten på San Michele-stiftelsen efter Munthes bortgång 1949.

San Michele drivs i dag som en stiftelse av Svenska Institutet i Rom och erbjuder konstnärer och författare möjlighet att genom stipendier bo ett antal veckor i dess gästhem för arbete och inspiration. □

UNIK MILJÖ MED HISTORIA

San Michele ligger i Anacapri på ön Capri utanför Neapel. Villan och trädgården skapades av drottning Victorias livläkare Axel Munthe (1857–1949) under 1890-talet. En stiftelse driver verksamheten och besökare tas emot året runt. Du tar dig till smidigt till Capri genom att flyga till Neapel och därefter ta färja till ön. Väl på ön åker man buss eller taxi till Anacapri, privata bilar är förbjudna.

Mer information: villasanmichele.eu

